

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШУВАЊЕТО НА
БУЏЕТОТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА

ЈАНУАРИ – ЈУНИ 2025 ГОДИНА

Скопје, јули 2025 година

СОДРЖИНА

Резиме	2
1. Меѓународни економски трендови	3
2. Макроекономски трендови во земјата	4
2.1. Економска активност	4
2.2. Пазар на работна сила	5
2.3. Инфлација и монетарни движења	6
2.4. Платен биланс	7
2.5. Макроекономски изгледи за 2025 година	7
3. Фискален сектор	9
3.1. Буџет на Република Северна Македонија	9
3.1.1 Извршување на Основниот буџет	11
3.1.2 Извршување на буџетот на фондовите	13
3.1.3 Извршување на буџетот на сопствените сметки за приходи на буџетските корисници	14
3.1.4 Извршување на Буџетот на РСМ по буџетски корисници	14
3.2. Управување со јавниот долг	16

Резиме

- Во првото тримесечје од 2025 година, економската активност забележа реален раст од 3,0%, продолжувајќи ја динамиката од второто полугодие на 2024 година. Главен двигател на растот беше домашна побарувачка, поддржана од значајното зголемување на бруто-инвестициите и стабилниот раст на личната потрошувачка;
- Според податоците од Анкетата за работната сила (APC), стапката на невработеност во првото тримесечје од 2025 година изнесува 11,7%, што претставува намалување од 0,2 процентни поена во однос на претходниот квартал и 1,2 процентни поена во споредба со истиот период од 2024 година;
- Во текот на првата половина од 2025 година, просечната стапка на инфлација изнесува 3,8% на годишно ниво. Растот на инфлацијата во најголем дел произлегува од прехранбената компонента која забрза во овој период, исто како и базичната инфлација. Цените на храната и енергијата се зголемија за 3,8% и 0,3%, соодветно, додека нафтените деривати се намалија за 6,7%. Базичната инфлација во периодот јануари - јуни 2025 година изнесува 5,2%;
- Економскиот раст во 2025 година се очекува да достигне 3,7%, согласно макроекономското сценарио во Фискалната стратегија 2026 – 2030 година. Домашната побарувачка се очекува да има значителен позитивен придонес кон растот, со истовремено забавување на негативниот придонес од страна на нето-извозот;
- Во периодот јануари – јуни 2025 година, вкупните буџетски приходи се остварени во износ од 156.534 милиони денари, што претставува 43,6% од планираниот износ за 2025 година и во однос на првото полугодие претходната година тие се зголемени за 8,5%;
- Реализацијата на вкупните буџетски расходи во периодот јануари – јуни 2025 година изнесува 182.249 милиони денари, што претставува 45,5% од годишниот план и во однос на првото полугодие претходната година тие се зголемени за 8,4%;
- Во периодот јануари – јуни 2025 година, во Буџетот на РСМ е остварен дефицит од 25.715 милиони денари, што претставува 2,51% од проектираниот БДП за 2025 година, како и примарен дефицит којшто изнесува 1,3% од проектираниот БДП за 2025 година;
- Државниот долг на РС Македонија на крајот на првиот квартал од 2025 година изнесува 50,1% од БДП, додека јавниот долг претставува 57,7% од БДП.

1. Меѓународни економски трендови¹

Новите неизвесности и промените во политиките, односно воведените царини од страна на САД го загрозуваат глобалниот трговски систем и предизвикуваат несигурност што ја тестира отпорноста на глобалната економија. Од февруари 2025 година наваму беа објавувани и имплементирани низа нови царински мерки од страна на САД и контрамерки од страна на нивните трговски партнери, што значително ги нарушува перспективите за глобален раст. Промената во политиките може да доведе до нагло затегнување на финансиските услови и одлив на капитал, што особено ќе влијае врз земјите во развој. Според Извештајот, останува суштинско да се обезбеди функционален меѓународен трговски систем заснован на правила и да се одржат пазарите отворени.

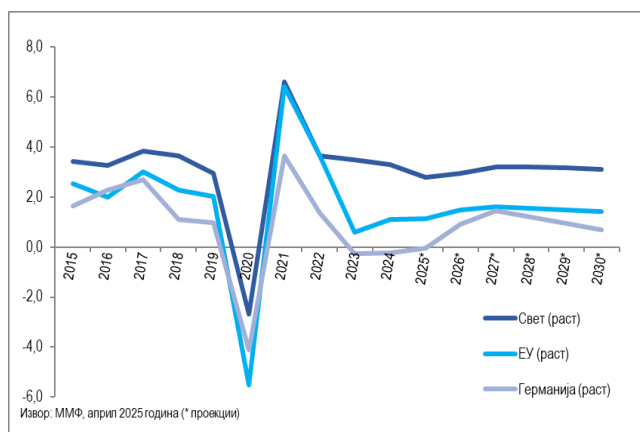
Дополнителен проблем преставува и фискалниот простор на земјите. Обезбедената фискална поддршка го поддржа закрепнувањето на економиите за време на пандемијата и потоа, при значителното зголемување на цените на храната и енергенсите, но, од друга страна, доведе до зголемување на долгот. Буџетските дефицити останаа големи и ги ограничуваат изгледите за економски раст. Земјите, покрај со намален фискален простор, се соочуваат и со забавување на растот, односно последните високофреквентни податоци укажуваат на намалена економска активност.

Согласно априлскиот извештај на ММФ, глобалниот економски раст се предвидува да забави од проценетите 3,3% во 2024 година на 2,8% во 2025 година, при што за речиси сите земји е направена надолна ревизија на растот. Растот за 2025 година е намален за 0,5 п.п. и е под историскиот просек од 3,7% (2000 – 2019 година).

Растот во еврозоната се очекува благо да се намали од 0,9% во 2024 година на 0,8% во 2025 година. Проекциите за раст во еврозоната во 2025 година се ревидирани во надолна линија за 0,2 п.п. во споредба со јануарскиот извештај. Зголемената неизвесност и царините се клучни фактори за понискиот раст во 2025 година.

Глобалната инфлација се очекува да продолжи со надолниот тренд, но со побавно темпо, односно да се намали од 5,7% колку што изнесуваше во 2024 година на 4,3% во 2025 година. Се предвидува дека во развиените економии, во споредба со брзорастечките економии и земјите во развој, инфлацијата ќе се приближи порано кон целта, притоа достигнувајќи 2,2% во 2026 година. Споредено со јануарскиот извештај, проекцијата за глобалната инфлација во 2025 година е малку повисока. За развиените економии инфлацијата за 2025 година е ревидирана нагоре за 0,4 п.п. и изнесува 4,4%. Проекцијата за еврозоната останува непроменета, односно се очекува да изнесува 2,1% во 2025 година.

Графикон 1. Реален раст на БДП (%)

Ризиците за остварување на изгледите за глобален економски раст се главно надолни, како на краток така и на среден рок. Главниот ризик произлегува од несигурноста поврзана со царините воведени

¹ Анализата во овој дел се базира на извештајот на Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) од април 2025 година.

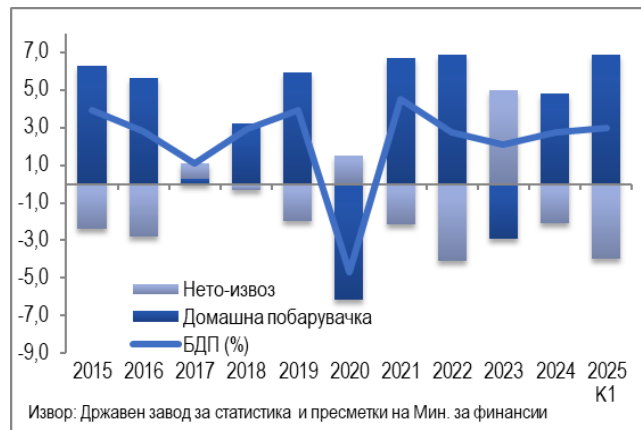
од страна на САД и реципрочните мерки преземени од другите земји. Царините би имале изразен негативен ефект врз глобалниот БДП, но со значајни разлики помеѓу земјите. Земјите кои се најдиректно засегнати од тарифите, пред сè Кина и САД, би биле најпогодени, како и голем број земји од Азија и Европа. Вкупниот ефект од воведувањето на тарифите ќе зависи од тоа колку брзо земјите можат да ја зголемат домашната побарувачка, да најдат нови трговски партнери или да ја зголемат конкурентноста. Можно е и формирање нови трговски кластери, што би влијаело и врз движењето на странските директни инвестиции. Трговска војна може да ги зголеми ценовните притисоци, а воедно и да влијае врз подгревањето на инфлацијата, најмногу преку зголемување на увозните цени. Освен трговските бариери, пролонгираната несигурност поврзана со тарифите ќе има негативно влијание и врз инвестициите, како последица од одложувањето на инвестициските проекти од страна на компаниите.

2. Макроекономски трендови во земјата²

2.1. Економска активност

Во првото тримесечје од 2025 година, бруто-домашниот производ (БДП) забележа годишен раст од 3,0% на реална основа, со што се одржа позитивниот тренд од втората половина на минатата година. Растот беше поттикнат главно од зголемената домашна побарувачка, пред сè од значителниот раст на бруто-инвестициите од 18%, како и од стабилната потрошувачка. Градежништвото и кредитирањето на корпоративниот сектор придонесоа за двоцифрен раст на бруто-инвестициите, додека зголемениот расположлив доход на домаќинствата придонесе за раст на личната потрошувачка од 2,1%. Нето-извозот имаше негативен придонес врз растот во првиот квартал од годината, со поизразена динамика на раст на увозот, додека извозот на стоки и услуги умерено закрепна и влезе во позитивната зона првпат после седум последователни квартали, со раст од 1,2%.

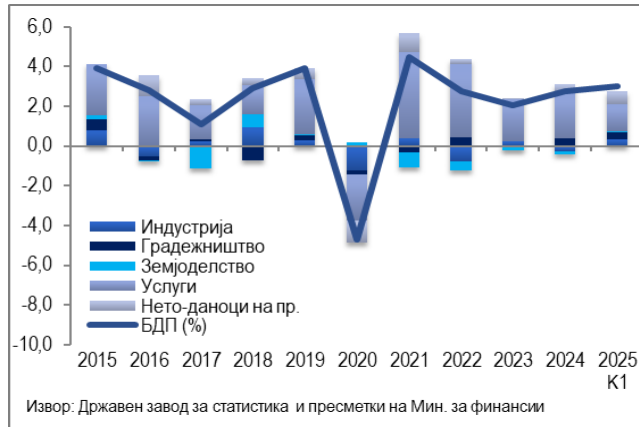
Графикон 2. Расходна структура на економскиот раст (придонес во растот, процентни поени)

Анализирано по дејности, растот на економската активност во првиот квартал се должи на позитивните остварувања во Услужниот сектор, кој забележа зголемување од 2,2%, Градежништвото со остварен значителен раст од 7,1% и Индустрискиот сектор со раст од 2,1%. Секторите Рударство и вадење камен и Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележаа пад од 3,5%, односно 1,1%. Земјоделството забележа умерен раст од 0,7%, продолжувајќи го позитивниот тренд од претходните два квартали.

² Во Извештајот се користат последните расположливи податоци. За БДП, невработеноста и платниот биланс достапни се податоци заклучно со првиот квартал од 2025 година.

Графикон 3. Структура на економски раст според производниот метод (придонес во раст, п.п.)

Според високофреквентните податоци, индустриското производство во мај 2025 година забележа висок раст од 9,4% во споредба со истиот месец претходната година, а на кумулативна основа, во периодот јануари – мај 2025 година, индустријата се зголеми за 3,3%. Растот во мај 2025 година се должи на зголеменото производство на секторите Рударство и вадење камен за 18,8% и Преработувачка индустрија за 9,0%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа пад од 11,8%.

Надворешната трговија покажа знаци на опоравување, благодарение на силниот раст на извозот во мај, кој достигна 23,4% во споредба со истиот месец лани, што резултираше со кумулативен раст од 3,2% во периодот јануари – мај. Растот на извозот во мај главно произлегува од зголемувањето на извозот на друмски возила (194,1%), тутун и производи од тутун (140,4%) и електрични машини, апарати и делови (25,7%). Од друга страна, пак, во првите пет месеци увозот забележа раст од 1% што придонесе за намалување на трговскиот дефицит за 4% споредено со истиот период минатата година.

Бројот на издадени градежни дозволи во мај 2025 година забележа значителен раст од 80,4%, а вкупната вредност на предвидените градежни работи порасна за 34,1%. Во периодот јануари - мај 2025 година, бројот на одобрености се зголеми за 18,1%, додека вкупната вредност на предвидените градежни работи бележи годишен раст од 46,4%, што укажува на засилена инвестициска активност во градежниот сектор.

Во делот на внатрешната трговија, во мај 2025 година е забележан номинален раст од 3,0% на годишно ниво, при што позитивни резултати се регистрирани кај трговијата на мало и големо, како и кај трговијата со моторни возила и поправки. Кумулативно, растот во периодот јануари – мај изнесува 1,3%.

2.2. Пазар на работна сила

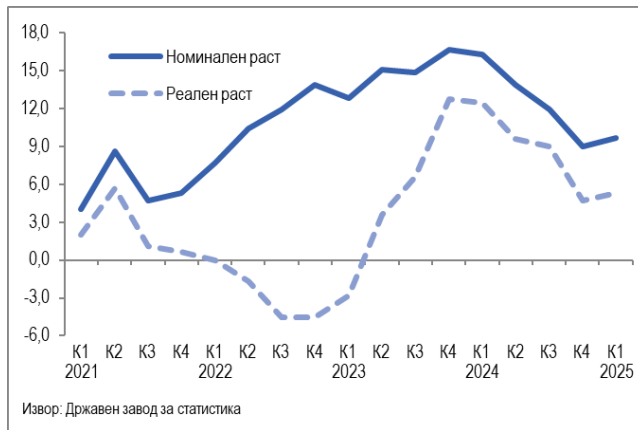
Според податоците од Анкетата за работната сила (АРС), стапката на невработеност изнесува 11,7%, што претставува намалување за 0,2 процентни поена (п.п.) во однос на претходниот квартал, односно за 1,2 п.п. во споредба со истиот квартал од 2024 година.

Истовремено, стапката на вработеност достигна 46,3%, бележејќи благо зголемување од 0,1 п.п. во однос на претходниот квартал и значителен пораст од 0,9 п.п. во споредба со првиот квартал од 2024 година. Имено, бројот на вработени е зголемен за 1.884 лица (0,3%) во однос на претходниот квартал, додека на годишно ниво тој број е поголем за 15.059 лица (2,2%). Стапката на активност изнесува 52,4%, што претставува зголемување од 0,3 п.п. споредено со првиот квартал од 2024 година, додека во однос на претходниот квартал е забележано намалување од 0,1 п.п..

Во првите четири месеци од 2025 година, просечната нето-плата забележа раст од 9,9% на номинална основа (Графикон 4). Раст на платите е регистриран во сите дејности, со најизразен пораст во

образованието, дејностите поврзани со недвижен имот, уметност, забава и рекреација, како и во административните и помошни услужни дејности.

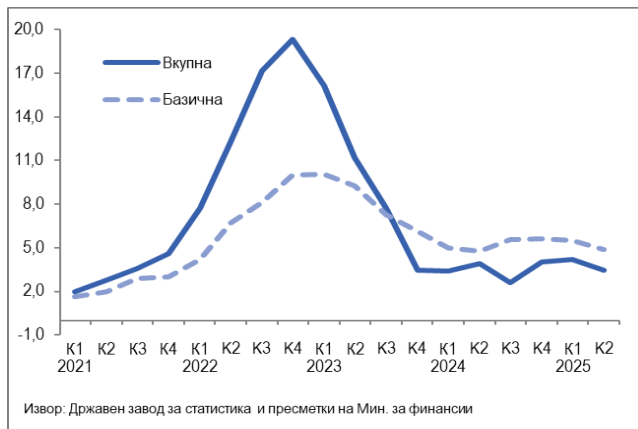
Графикон 4. Раст на просечната нето-плата (во %)

2.3. Инфлација и монетарни движења

Во првото полугодие од 2025 година, просечната стапка на инфлација изнесува 3,8% на годишно ниво, со забележителен нагорен тренд во првите два месеца поради значителниот притисок од прехранбената компонента. Од крајот на февруари стапија во сила мерките³ на Владата за ограничување на маржите на повеќе групи основни прехранбени производи што резултираше со значајно забавување на цените во март и април. Инфлацијата повторно забрза во мај и јуни, што доаѓа по завршувањето на мерките на Владата, кои беа на сила до крајот на април. Кумулативно, во првите шест месеци цените на храната се зголемија за 3,8%, на енергијата за 0,3%, додека на нафтените деривати се намалија за 6,7%. Во периодот јануари - јуни 2025 година, базичната инфлација забрза и изнесува 5,2%.

Графикон 5. Вкупна и базична инфлација (во %)

³ Од 20.2.2025 година стапи на сила одлуката за ограничување на маржите на 102 групи основни прехранбени производи и средства за хигиена и ограничување на цените на 8 групи најосновни прехранбени производи. Мерките беа со важност заклучно со 30.4.2025 година. Со одлуката за ограничување на бруто профитната маржа во трговија на големо и мало опфатени се 102 групи производи, односно:

- 5% бруто профитна маржа на основите 8 прехранбени производи;
- 10% бруто профитна маржа на прехранбени производи, односно група од 55 прехранбени производи (месо и преработки од месо, шеќер, млечни производи, маргарин, путер, конзервирани зеленчук и овошје, грав, ориз и тестенини).

Согласно потребата од стабилизирање на инфлацијата и инфлациските очекувања на потрајна основа, Народната банка ја задржа основната каматна стапка на ниво од 5,35% и во текот на јуни 2025 година, којашто е непроменета од февруари 2025 година.

Во мај 2025 година, кредитната активност се зголеми за 12,1% на годишна основа, во услови на раст на кредитирањето на претпријатијата за 14,3% и на домаќинствата за 10,1%, додека вкупниот депозитен потенцијал оствари годишен раст од 12,2%.

2.4. Платен биланс

Во првиот квартал од 2025 година, тековната сметка на платниот биланс забележа дефицит од 339 милиони евра, што е за 72,4% повисоко во споредба со дефицитот во истиот квартал минатата година. Ова, во најголема мера, се должи на падот на суфицитот кај услугите и дознаките, додека помал негативен придонес имаше и зголемувањето на дефицитот кај стоките и примарниот доход.

Износот на странските директни инвестиции (СДИ) во првиот квартал од 2025 година е 135,8 милиони евра и на годишно ниво тие се намалени за 58,5%, што главно се должи на одливот по основ на должнички инструменти.

Графикон 6. Салдо на тековна сметка и прилив на СДИ (во милиони евра)

Износот на девизните резерви во јуни 2025 година е 4,7 милијарди евра, што претставува зголемување од 8,3% на годишно ниво, обезбедувајќи покриеност на увозот на стоки и услуги од 4,8 месеци од претходниот 12-месечен период, што претставува соодветно ниво на резерви.

2.5. Макроекономски изгледи за 2025 година

Согласно основното макроекономско сценарио, по закрепнувањето на економијата во 2024 година, во 2025 година се очекува забрзување на економската активност со проектиран раст од 3,7%. Во услови на неизвесно надворешно окружување, главен двигател на растот се очекува да биде домашната потрошувачка.

Бруто-инвестициите се очекува да имаат главна улога во придвижувањето на економската активност. Силниот раст во првиот квартал годинава се очекува да се одржи и во текот на 2025 година и истиот е проектиран на ниво од 8,6%, како резултат на интензивирањето на реализацијата на големите инфраструктурни проекти финансирани од државата (коридорите 8 и 10 и железничката инфраструктура) и капиталните инвестиции од општините за кои се обезбедени дополнителни финансиски средства под поволни услови. Значителен импулс се очекува и од реализацијата на приватните инвестиции во производни и извозни капацитети преку обезбедените средства под исклучително поволни услови, имајќи во вид дека само во првите пет месеци од годината е повлечен половина од предвидениот износ.

Во 2025 година, приватната потрошувачка се очекува да забележи реален раст од 2,6%, во услови на реален раст на платите и вработеноста, раст на кредитирањето и одржување солидно ниво на

приватни трансфери и растот на пензиите од март 2025 година со кој се заокружи предвиденото зголемување од 5.000 денари.

Јавната потрошувачка во 2025 година се очекува да забави и таа е проектирана на 2,9%, поддржана од зголемувањето на платите во одделни сектори во јавната администрација (пред сè во образованието и во здравството) и усогласувањето со минималната плата.

Извозната активност, која во изминатите две години забележа пад, во 2025 година се очекува да закрепне и да забележи раст од 2,2%. Во услови на умерен раст на извозната активност и раст на домашната побарувачка, реалниот раст на увозот на стоки и услуги во 2025 година е проектиран на 3,3%, што имплицира негативен придонес на нето-извозот врз економскиот раст.

Позитивните движења на пазарот на труд од почетокот на годината се очекува да продолжат во текот на целата 2025 година. Зголемената економска активност во 2025 година позитивно ќе се одрази врз вработеноста, при што е проектиран раст на бројот на вработени од 1,6%. Значителна поддршка за вработеноста се очекува од Оперативниот план за вработување за 2025 година, кој предвидува значителни средства за програми и активни мерки за вработување со особен фокус на млади лица, жени и ранливи категории население, за стекнување вештини, доквалификации и преквалификации, како и поддршка на претприемништвото. Стапката на невработеност во 2025 година се очекува да се намали на ниво до 11,1%, а стапката на вработеност да достигне 47%.

Во 2025 година се очекува понатамошно стабилизирање на инфлацијата, односно истата е проектирана на ниво од 2,8%. Базичната инфлација, која во последните месеци бележи забавување на растот, се очекува да го задржи трендот и во наредниот период. Проекциите за инфлацијата се темелат на очекувањата за доследна примена на Законот за нефер трговски практики, кој треба да спречи неоправдано зголемување на цените, особено на основните прехранбени производи.

Во 2025 година, салдото на тековната сметка на платниот биланс се очекува да забележи поумерен дефицит од 2,2% од БДП во однос на претходната година, како резултат на помалиот негативен придонес на нето-извозот. Позитивните движења кај приливот на СДИ се очекува да продолжат и во 2025 година, иако со поумерено темпо во однос на 2024 година, што ќе има поволно влијание врз задржувањето на девизните резерви на адекватно ниво.

Основното макроекономско сценарио е придружено со ризици, коишто се оценуваат како надолни во однос на проектираниот економски раст. Конфликтите во Украина и на Блискиот Исток, кои продолжуваат и понатаму и покрај заложбите за прекин на воените дејствија, и особено незивесноста околу царинските политики може да предизвикаат неповолни ефекти врз синџирите на снабдување и глобалната трговска размена. Нарушената доверба на меѓународно ниво може да ги забави одлуките на компаниите за реализација на планираните инвестиции. Во однос на домашните фактори, забавената реализација на капиталните инвестиции и предвидените реформи може да го одложат очекуваното динамизирање на економската активност. Ризиците за проекцијата на инфлацијата се поврзани со движењата на цените на примарните производи, односно нивен раст поради геополитичките фактори и нарушувањата во синџирот на снабдување.

Табела 1. Споредба на проекциите за економскиот раст и инфлацијата за 2025 година (во %)

	Економски раст	Инфлација
Министерство за финансии	3,7	2,8
ММФ	3,2	3,4
Светска банка	2,6	2,5
Европска комисија	3,0	2,7
ЕБОР	2,6	/
Агенција за кредитен рејтинг „Фич“	3,6	3,0
Народна банка на РСМ	3,0	3,0

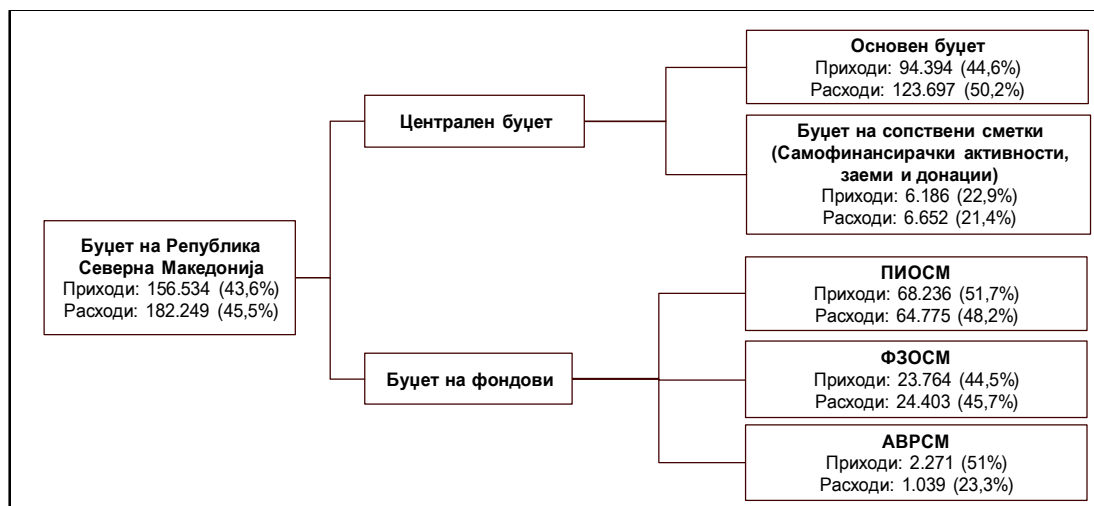
Извор: Проекции на Министерството за финансии (Фискална стратегија 2026 - 2030, мај 2025 г.), ММФ (IMF World Economic Outlook, април 2025 г.), Светската банка (Western Balkans Regular Economic Report, април 2025 г.), Европската комисија (European Economic Forecast, мај 2025 г.), ЕБОР (Regional Economic Prospects, мај 2025 г.), Агенцијата за кредитен рејтинг „Фич“ (Fitch Ratings, април 2025 г.) и Народната банка на РСМ (Квартален извештај, мај 2025 г.).

3. Фискален сектор

3.1. Буџет на Република Северна Македонија

Со Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година планирани се вкупни приходи во износ од 358.838 милиони денари, вкупни расходи во износ од 400.188 милиони денари, односно планираниот дефицит изнесува 41.350 милиони денари (дефицит на Основниот буџет 34.668 милиони денари, дефицит на фондовите 2.586 милиони денари и дефицит на сметките за сопствени приходи 4.096 милиони денари).

Графикон 7. Шематски приказ на Буџетот на РСМ, остварување (во милиони денари) и стапка на реализација (во %) во првото полугодие од 2025 година

Реализацијата на вкупните буџетски приходи во периодот јануари – јуни 2025 година изнесува 156.534 милиони денари, што претставува 43,6% од планираниот износ за 2025 година, односно зголемување од 8,5% во однос на реализираните буџетски приходи во истиот период од 2024 година (Табела 2). Во рамки на вкупните приходи, 142.370 милиони денари се остварени по основ на даночни приходи и социјални придонеси, со што стапката на реализација е 44,6% од планираниот износ за 2025 година, односно се забележува раст од 6,3% во однос на претходната година. Притоа, даночните приходи се реализирани во вкупен износ од 87.715 милиони денари⁴ (реализација од 43,4% од планираниот износ за 2025 година), додека придонесите се реализирани во износ од 54.655 милиони денари (годишен раст од 8,9%, односно 46,7% од планираниот износ за 2024 година). Во рамки на даночните приходи се забележува раст кај сите приходи, освен други даночни приходи, и тоа: увозни давачки за 16,1%, акцизи за 8,1%, данок на личен доход за 6,6%, данок на додадена вредност за 2,8%, данок на добивка за 0,9%, додека кај другите даночни приходи се забележа пад за 16,2%.

Реализацијата на вкупните расходи на Буџетот на РСМ во периодот јануари – јуни 2025 година изнесува 182.249 милиони денари, што претставува 45,5% од годишниот план, односно раст од 8,4% во однос на првото полугодие од 2024 година. Притоа, тековните расходи се реализирани во износ од 169.629 милиони денари или 48% од планираниот износ за целата година, што претставува раст од 9,3% во однос на истиот период од 2024 година. Раст се забележува и кај каматните расходи, и тоа за 9,3%, кај расходите за стоки и услуги за 0,8% и кај платите и надоместоците за 10,4%. Трансферите, коишто се најголема категорија на тековни расходи, се зголемија за 9,9%, водени од високиот раст кај социјалните трансфери од 12,1%, расходите за здравствена заштита од 8,3%, блок и наменските дотации од 9,8%. Капиталните расходи се реализирани во износ од 12.620 милиони денари, односно тие се пониски за 2,4% во споредба со истиот период од 2024 година. Стапката на реализација на капиталните расходи во првото полугодие во однос на иницијалниот буџет изнесува 26,8%.

⁴ Вклучени се и приходите од сопствени сметки во износ од 743 милиони денари.

Табела 2. Извршување на Буџетот на РСМ за периодот јануари – јуни 2025 година
Буџет на Република Северна Македонија

	Буџет 2025	јануари - јуни 2025		
	милиони денари	милиони денари	годишна стапка на раст (во %)	стапка на реализација
ВКУПНИ ПРИХОДИ	358.838	156.534	8,5%	43,6%
Даноци и придонеси	319.234	142.370	6,3%	44,6%
Даноци	202.139	87.715	4,7%	43,4%
Данок на личен доход	35.676	15.700	6,6%	44,0%
Данок на добивка	23.287	12.065	0,9%	51,8%
ДДВ	86.692	37.165	2,8%	42,9%
Акцизи	35.388	14.540	8,1%	41,1%
Увозни давачки	16.255	7.063	16,1%	43,5%
Други даночни приходи	4.841	1.182	-14,7%	24,4%
Придонеси	117.095	54.655	8,9%	46,7%
Неданочни приходи	26.302	11.189	27,3%	42,5%
Капитални приходи	3.510	477	36,8%	13,6%
Странски донации	9.792	2.498	108,9%	25,5%
Приходи од наплатени заеми	0	0	/	/
ВКУПНИ РАСХОДИ	400.188	182.249	8,4%	45,5%
Тековни расходи	353.032	169.629	9,3%	48,0%
Плати и надоместоци	48.141	23.253	10,4%	48,3%
Стоки и услуги	26.325	10.477	0,8%	39,8%
Трансфери	257.721	123.629	9,9%	48,0%
Социјални трансфери	191.046	92.441	12,1%	48,4%
ПИОСМ	119.995	60.196	15,9%	50,2%
Паричен надоместок за невработени	3.439	746	-10,9%	21,7%
Социјална помош	15.080	7.484	-0,4%	49,6%
Здравствена заштита	52.531	24.015	8,3%	45,7%
Други трансфери	66.675	31.188	3,9%	46,8%
Камата	20.845	12.270	9,3%	58,9%
Капитални расходи	47.156	12.620	-2,4%	26,8%
БУЏЕТСКО САЛДО	-41.350	-25.715	8,0%	62,2%

Извор: Министерство за финансии

Во периодот јануари – јуни 2025 година е остварен дефицит на Буџетот на РСМ во износ од 25.715 милиони денари, што претставува 2,51% од проектираниот БДП за 2025 година, односно 62,2% од годишниот план (Табела 2).

Во рамките на Буџетот на РСМ, Основниот буџет оствари дефицит од 29.303 милиони денари, фондовите суфицит од 4.054 милиони денари, а на сметките за сопствени приходи е остварен дефицит во износ од 466 милион денари.

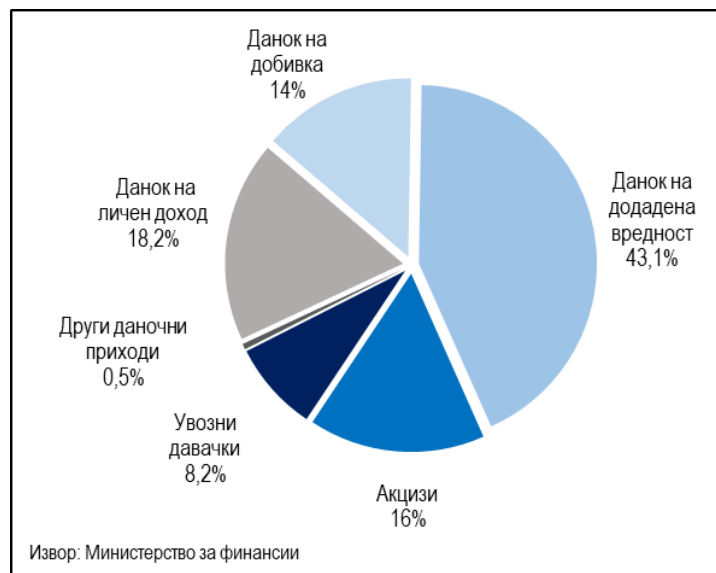
3.1.1 Извршување на Основниот буџет

Вкупните приходи на Основниот буџет во периодот јануари – јуни 2025 година изнесуваат 94.394 милиони денари. Тие претставуваат 44,6% од вкупно предвидените приходи за 2025 година во износ од 211.647 милиони денари.

Наплатата на даночните приходи во овој период, кои претставуваат најзначајна ставка во рамки на вкупните приходи, изнесува 86.242 милиона денари, односно 43,8% од годишниот план, додека неданочните и капиталните приходи се остварени во износ од 6.953 милиони денари или 51,4% во однос на планираните за целата година.

Структурата на остварените даночни приходи покажува дека данокот на додадена вредност има најголемо учество со 37.165 милиони денари или 43,1% од вкупните даночни приходи (Графикон 8). Потоа следуваат приходите по основ на данок на личен доход со 15.700 милиони денари, акцизите со 13.810 милиони денари, данокот на добивка со 12.065 милиони денари, увозните давачки со 7.063 милиони денари и другите даночни приходи со 439 милиони денари.

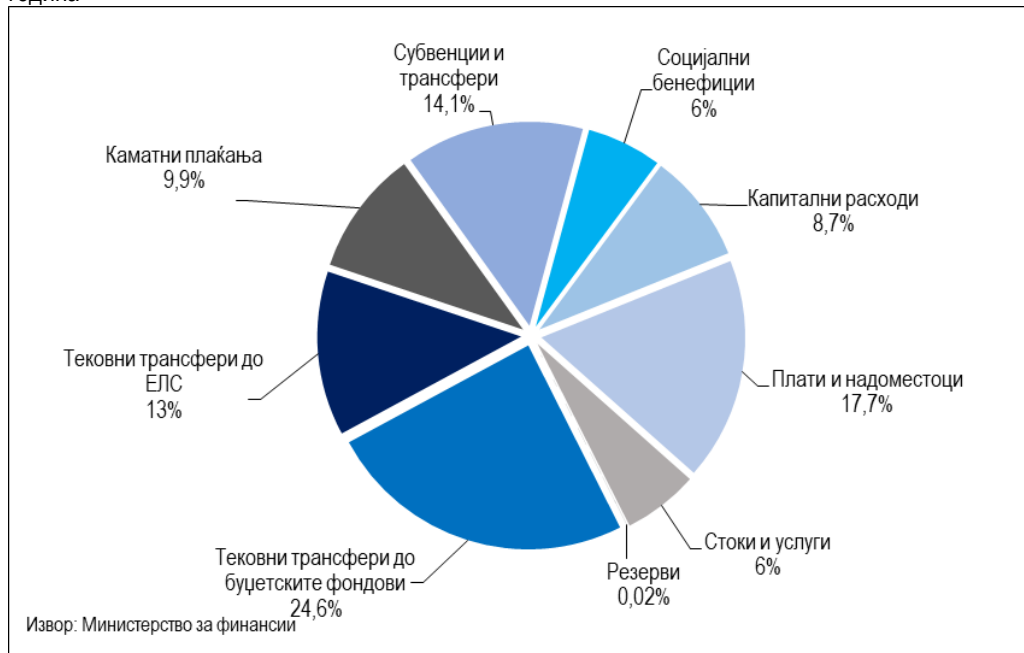
Графикон 8. Структура на остварени даночни приходи, јануари – јуни 2025 година

Реализацијата на вкупните расходи на Основниот буџет во периодот јануари – јуни 2025 година изнесува 123.697 милиони денари или 50,2% од вкупно предвидените средства со Основниот буџет за 2025 година.

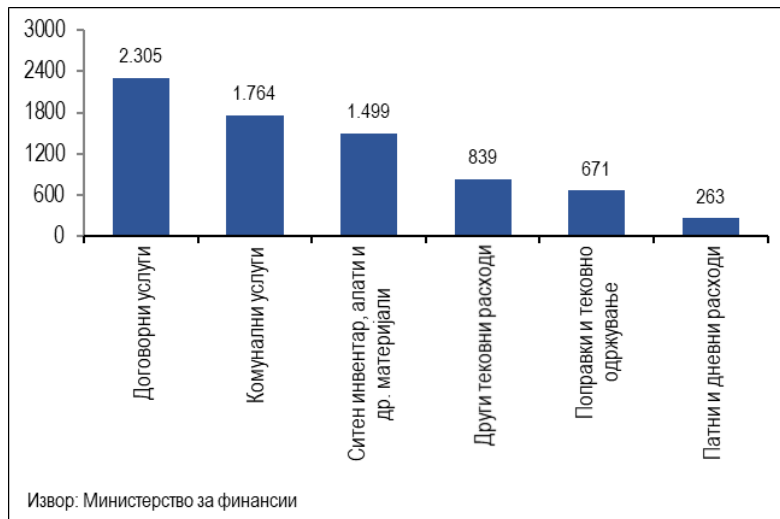
Во структурата на извршените расходи во овој период, најголемо учество имаат тековни трансфери до буџетските фондови со 30.380 милиони денари. Потоа следуваат плати и надоместоци со 21.852 милиона денари, субвенции и трансфери со 17.487 милиони денари, тековни трансфери до единиците на локалната самоуправа со 16.137 милиони денари, каматни плаќања 12.270 милиони денари, капитални расходи со 10.782 милиона денари, расходи за стоки и услуги со 7.410 милиони денари и социјални бенефиции со 7.360 милиони денари. На Графиконот 9 е прикажано нивното процентуално учество во вкупните расходи.

Графикон 9. Структура на реализирани расходи според економска класификација, јануари – јуни 2025 година

Стапката на реализација во категоријата стоки и услуги изнесува 44,8%. На Графиконот 10 се прикажани дезагрегирани податоци за извршените расходи за стоки и услуги.

Графикон 10. Расходи за стоки и услуги, јануари – јуни 2025 година (во милиони денари)

Во првата половина од годината, тековните трансфери до буџетските фондови претставуваат 27,5% од годишниот план. Во рамки на оваа категорија, 89,3% отпаѓаат на трансфери до Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија (Фонд на ПИОСМ), додека другиот дел е трансфер до Фондот за здравствено осигурување.

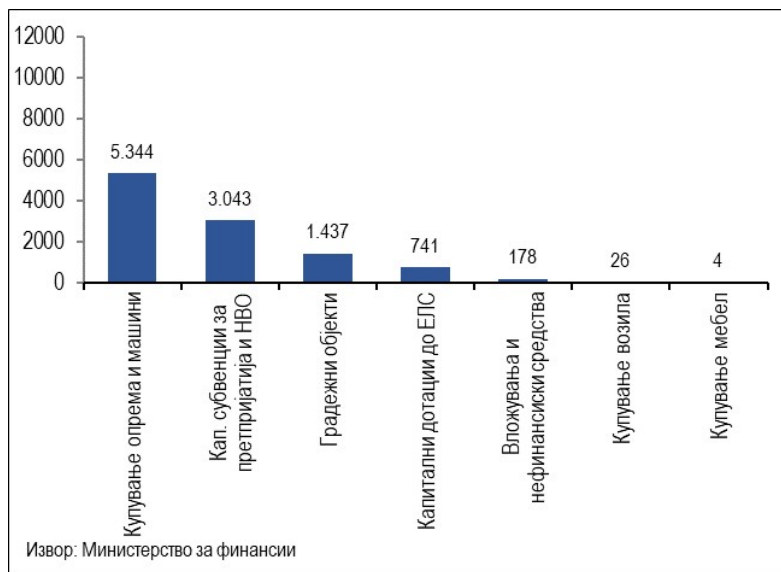
Од вкупно планираните средства за тековни трансфери до ЕЛС за 2025 година, во првата половина од годината се реализираа 48,5%. Во рамки на оваа категорија најголемиот износ или 42,1% се реализирани по основ на блок и наменски дотации, додека остатокот е по основ на ДДВ дотации.

Стапката на реализација во категоријата субвенции и трансфери во разгледуваниот период изнесува 45,7%. Најголем дел од овие средства или 5.204 милиони денари се исплатени по основ на земјоделски субвенции од страна на Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

Во периодот јануари – јуни, социјалните бенефиции претставуваат 50,7% од годишниот план.

Во разгледуваниот период, капиталните расходи претставуваат 36,8% од планираните средства за оваа намена со Основниот буџет за 2025 година. На Графиконот 11 се прикажани дезагрегирани податоци за извршените капитални расходи.

Графикон 11. Капитални расходи, јануари – јуни 2025 година (во милиони денари)

Во разгледуваниот период, од Основниот буџет е извршена отплата на главнината по однос на вкупниот долг во износ од 52.424 милиони денари, додека плаќањата по основ на камати изнесуваат 12.270 милиони денари. Од вкупните одливи по основ на отплата на кредити, 10.963 милиони денари се одливи за отплата на главнина кон домашни кредитори, додека 41.461 милион денари се одливи за отплата на главнина кон нерезидентни кредитори. За трошоци по основ на камата кон домашни кредитори исплатени се 4.640 милиони денари, а кон странски кредитори 7.630 милиони денари.

3.1.2 Извршување на буџетот на фондовите

Во првата половина од годината, Фондот на ПИОСМ оствари суфицит од 3.461 милион денари. Заклучно со јуни остварувањето на приходите и приливите изнесува 68.236 милиони денари, што претставува 51,7% во однос на планираните за 2025 година, додека извршувањето на расходите изнесува 64.775 милиони денари, односно 48,2% од годишниот план. Од вкупните приходи, 35.705 милиони денари се приходи по основ на придонеси за пензиско и инвалидско осигурување (45,4% од годишниот план), 30.380 милиони денари се трансфери од Основниот буџет, 730 милиони денари се приходи од акцизи, 753 милиони денари се приходи од самовработување, 364 милиони денари се приходи од доход, 120 милиони денари се приходи од индивидуални земјоделци, а останатите 184 милиони денари се други приходи на Фондот.

Во делот на расходите на Фондот на ПИОСМ, трошоците за пензии се реализирани во износ од 52.026 милиони денари или 49,3% од предвидените за 2025 година. Исплатата на пензиите се одвива во согласност со предвидената динамика за 2025 година. Трансферите од Фондот на ПИОСМ до приватните пензиски фондови изнесуваат 8.170 милиони денари, а трансферите на придонесите за здравствено осигурување за пензионери до Фондот за здравствено осигурување 4.268 милиони денари. Расходите за плати, стоки и услуги и други трошоци се извршени во износ од 255 милиони денари.

Заклучно со јуни 2025 година, Фондот за здравствено осигурување оствари дефицит во висина од 639 милиони денари, во услови на остварени приходи во износ од 23.764 милиони денари, што претставува 44,5% од годишниот план и извршени расходи во износ од 24.403 милиони денари, односно 45,7% од планираните за 2025 година.

Во разгледуваниот период остварени се приходи од придонеси за здравствено осигурување во износ од 15.451 милион денари или 48,9% од годишниот план. Придонесите за здравствено осигурување на пензионери уплатени од Фондот на ПИОСМ изнесуваат 4.268 милиони денари, додека придонесите за здравствено осигурување уплатени од Агенцијата за вработување на РСМ изнесуваат 59 милиони денари. Трансферите од Основниот буџет изнесуваат 3.610 милиони денари, приходите од партиципација 284 милион денари, а останатите приходи 92 милиона денари. Во делот на расходите, реализирани се трошоци за примарна здравствена заштита во износ од 20.361 милион денари, трошоци за боледување 3.036 милиони денари, за ортопедски помагала 410 милиони денари и за лекување во странство 208 милиони денари. Расходите за плати, стоки и услуги и капиталните расходи изнесуваат 388 милиони денари.

Во периодот јануари – јуни 2025 година, Агенцијата за вработување на РСМ оствари суфицит во висина од 1.232 милиона денари, во услови на остварени приходи во износ од 2.271 милион денари (51% од планираните за 2025 година) и извршени расходи во износ од 1.039 милиони денари (23,3% во однос на годишниот буџет). Придонесите по основ на осигурување во случај на невработеност се главна приходна ставка и тие се остварени во износ од 2.262 милиона денари, односно 51,3% од годишниот план.

Расходи на Агенцијата за вработување во првата половина од годината: по основ на паричен надоместок за невработени лица - 601 милион денари, по основ на средства за вработување на инвалидни лица - 68 милиони денари, за активни мерки за вработување - 145 милиони денари и за плаќање придонеси за пензиско и здравствено осигурување за невработени лица - 59 милиони денари. Расходите на Агенцијата за плати, стоки и услуги изнесуваат 166 милион денари.

3.1.3 Извршување на буџетот на сопствените сметки за приходи на буџетските корисници

Согласно Буџетот на РСМ за 2025 година, планиран е дефицит на буџетите на сопствените сметки за приходи на буџетските корисници (наменети за самофинансирачки активности, заеми и донации) во износ од 4.096 милиони денари, додека остварениот дефицит во анализираниот период изнесува 466 милиони денари.

Заклучно со јуни 2025 година, вкупните остварени приходи на овие сметки изнесуваат 6.186 милиони денари (22,9% од планот за 2025 година), а реализираните расходи 6.652 милиона денари (21,4% од годишниот буџет). Во рамки на расходите, за тековни расходи се потрошени 4.827 милиони денари или 36% од годишниот план, додека за капитални расходи 1.825 милиони денари или 10,3% од годишниот план.

3.1.4 Извршување на Буџетот на РСМ по буџетски корисници⁵

Во продолжение е даден осврт на расходите и одливите од Буџетот на РСМ за најголемите буџетски корисници, чиј вкупен годишен буџет претставува 89,6% од вкупниот буџет на сите буџетски корисници (Графикон 12).

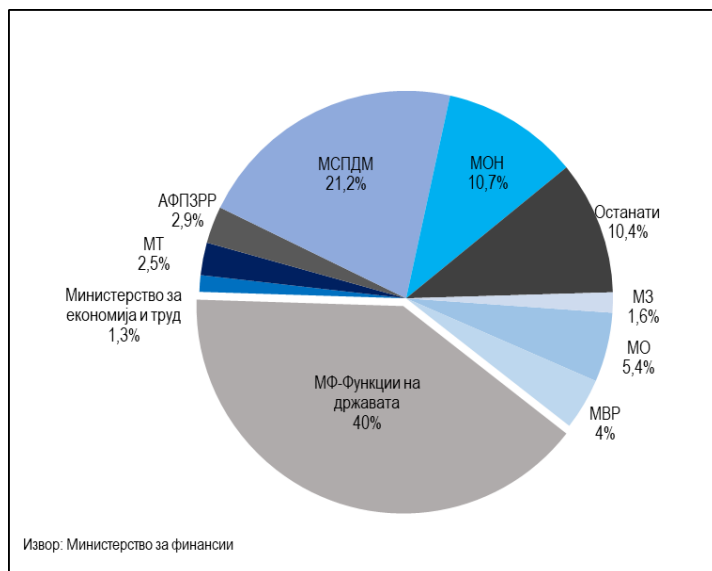
Во првата половина од 2025 година, Министерството за социјална политика, демографија и млади реализира 40.586 милиони денари или 58,9% од планираниот буџет за 2025 година. Притоа, најголем дел (74,5%) од расходите во овој период се наменети за тековни трансфери до фондовите, за што се потрошени 30.253 милиони денари или 63% од средствата наменети за 2025 година. Втора

⁵ Деталните податоци за приходите и расходите по буџетски корисници се прикажани во табелите на следната врска: <https://finance.gov.mk/mk-MK/oblasti/izvestai-trezor>. Податоците се прелиминарни и неконсолидирани и ги вклучуваат и приливите и одливите на средства.

најзначајна расходна ставка е социјални бенефиции, која учествува со 18,1% во вкупните расходи и за оваа намена се реализирани 51,8% (7.358 милиони денари) од планираните за 2025 година.

Во периодот јануари – јуни 2025 година, преку разделот Министерство за финансии – функции на држава⁶ реализирани се 76.469 милиони денари, односно 65,7% од предвидените за 2025 година. Отплата на главнина (62.612 милиони денари) е најзначајна ставка во вкупните расходи на овој буџетски корисник со учество од 81,9%, а од планираните средства за 2025 година реализирани се 75,9%. Реализацијата за камата изнесува 50,9% од износот за цела година, односно 10.611 милиони денари, а во вкупните расходи оваа ставка учествува со 13,9%. Трета најзначајна ставка, со учество од 2,8%, се тековни трансфери до единиците на локалната самоуправа, за што се потрошени 2.157 милиони денари.

Графикон 12. Структура на реализирани расходи и одливи според буџетски корисници, јануари – јуни 2025 година

Во периодот јануари – јуни 2025 година, Министерството за образование и наука реализира буџетски средства во износ од 20.487 милиони денари (46,7% од планираното), што е за 6,6% повеќе во споредба со претходната година. Најголем дел од расходите (57,6%) се тековни трансфери до ЕЛС, за што се потрошени 11.805 милиони денари или 49,3% од вкупно планираните средства. Плати и надоместоци е втора најзначајна ставка со учество од 22,8% и за неа се потрошени 4.671 милион денари, односно 50% од вкупно предвидените.

Во првата половина од 2025 година, Министерството за внатрешни работи реализира вкупно 7.667 милиони денари, што претставува 47,9% од буџетот за 2025 година и е за 9,6% повеќе во однос на претходната година. Најзначајна расходна ставка е плати и надоместоци со учество од 67,2%, за што се потрошени 5.156 милиони денари или 52,2% од планираното. Втора најзначајна ставка е стоки и услуги со учество од 14,2% и за неа се реализирани 1.088 милиони денари, што претставува 35,8% од годишниот план.

Во периодот јануари – јуни 2025 година, Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (АФПЗРР) реализира средства во износ од 5.511 милиони денари (67,3% од вкупните планирани средства за 2025 година). Главна ставка кај овој буџетски корисник со учество од 94,4% во вкупните расходи е субвенции и трансфери, којашто е реализирана во износ од 5.204 милиони денари, односно 73,6% од планираното.

⁶ Во рамките на овој раздел опфатени се активности како што се: навремено сервисирање на обврските на државата по основ на домашно и странско задолжување; редовна исплата на оперативните трошоци на државата по претходно доставена документација за исплата; учество во капиталот на меѓународни финансиски институции; плаќање ДДВ по основ на капитални инвестиции финансирани од донации, финансирање на проектите од поодделните компоненти од ИПА итн.

Во првата половина од 2025 година, Министерството за одбрана реализира буџетски средства во износ од 10.362 милиона денари, што е 50,7% од вкупниот буџет за оваа година. Споредено со претходната година, тие се повисоки за 9,9%. Капиталните расходи имаат најголемо учество во расходите со 43,1%, за што реализацијата во периодот јануари – јуни 2025 година изнесува 4.461 милион денари (52,4% од вкупно предвидените средства). Расходите за плати и надоместоци учествуваат со 30,1% во вкупните расходи. За таа намена се потрошени 3.121 милион денари, односно 46,9% од вкупно предвидените.

Во првите шест месеци од 2025 година, Министерство за економија и труд реализира средства во износ од 2.467 милиони денари, што е 56,9% од планираното за годината. Најголема ставка со учество од 87,9% е тековни трансфери кон фондови за која се реализирани 2.168 милиони денари или 60,7% од планираните средства за 2025 година.

Во првата половина од годината, Министерството за здравство реализира буџетски средства во износ од 3.013 милиони денари (намалување од 1,5% во споредба со истиот период претходната година), што е 38,5% од вкупниот буџет за 2025 година. Расходите за стоки и услуги имаат најголемо учество во вкупните расходи со 49%, за што во периодот јануари – јуни 2025 година се потрошени 1.478 милиони денари или 42% од средствата наменети за 2025 година. Тековни трансфери до фондови е втора најзначајна ставка со учество од 44,9% во вкупните расходи, а во анализираниот период за оваа намена се потрошени 1.354 милиони денари, односно 38,7% од вкупно предвидените.

Во периодот јануари – јуни 2025 година, Министерството за транспорт реализира средства во износ од 4.859 милиони денари, што претставува само 2,5% од вкупниот буџет за 2025 година. Споредено со претходната година, тие се повисоки за 132,2%. Ставка со највисоко учество во вкупните расходи на овој буџетски корисник е капиталните расходи, чија реализација во првата половина од 2025 година изнесува 4.390 милиони денари (90,3% од вкупните расходи), што е 26,6% од годишниот буџет за оваа намена. За субвенции и трансфери се потрошени 276 милиони денари, што е 39,3% од планираното за цела година, а во вкупните расходи учествуваат со 5,7%.

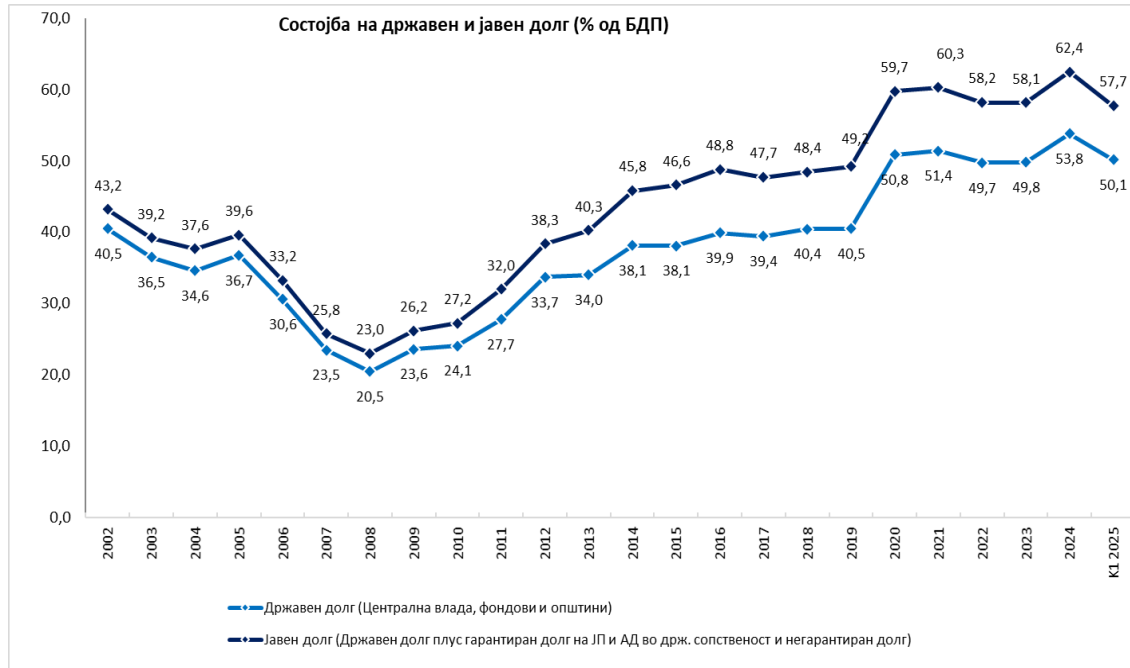
Во периодот на поднесување на Извештајот, Предлогот за изменување и дополнување на Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година беше во собраниска процедура. Направените промени се насочени кон незначително ревидирање на иницијалните фискални проекции во согласност со макроекономските движења во првата половина од годината, реструктурирање на буџетските расходи помеѓу буџетските корисници за сервисирање на најприоритетните обврски и оптимизирање на изворите за финансирање преку искористување на финансиските средства од самофинансирачките активности. Притоа, се задржа идентично ниво на буџетскиот дефицит планиран со иницијалниот Буџет. Со ревидираните фискални проекции се врши усогласување на расходите со досегашната реализација и очекувањата, односно се дообезбедуваат средства за исплата на плати, пензии, програмски и проектни активности со едновременно искористување на средствата од претходните години на посебните сметки. Вкупните приходи се планирани на ниво од 362,4 милијарди денари или за околу 1% повисоки, односно за околу 3,5 милијарди денари повеќе во однос на иницијалните проекции со планот за 2025 година.

3.2. Управување со јавниот долг

Државниот долг на крајот на првото тримесечје од 2025 година изнесува 8.328,7 милиони евра, односно 50,1% од проектираниот БДП за 2025 година, додека јавниот долг⁷ изнесува 9.583,9 милиони евра, односно 57,7% од БДП (Графикон 13). Притоа, во однос на крајот на 2024 година, учеството на државниот долг во БДП е пониско за 3,7 п.п., а на јавниот долг за 4,7 п.п.. Податоците за нивото на долгот имплицираат на негова повторна стабилизација, што доаѓа после периодот на зголемување на долгот како резултат на кризата предизвикана од пандемијата на ковид-19.

⁷ Со измените на Законот за јавен долг во мај 2019 година („Службен весник“ бр. 98/2019), негарантираниот долг е вклучен во дефиницијата за јавен долг.

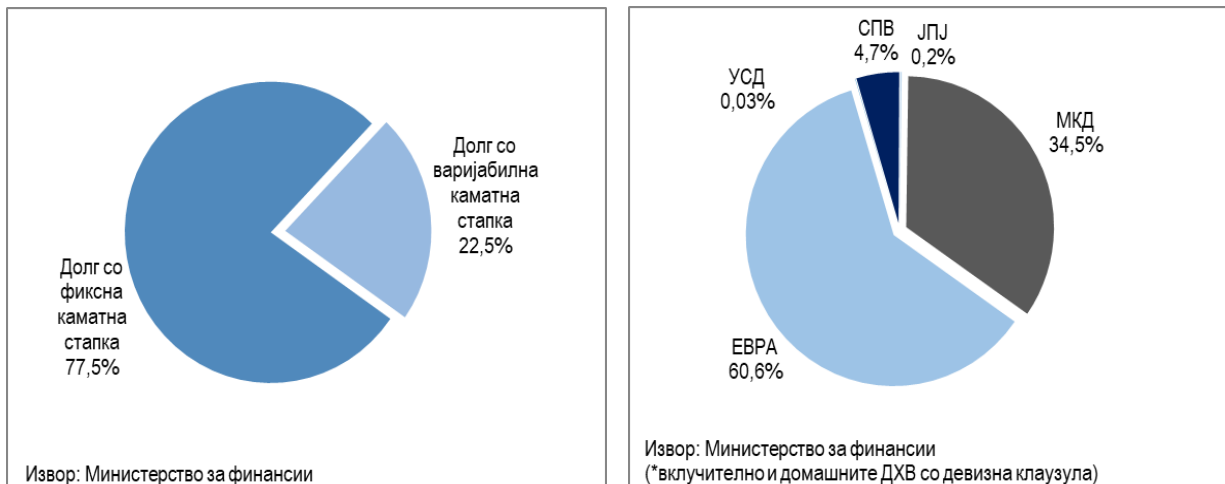
Графикон 13. Состојба на државен и јавен долг (во % од БДП)

Извор: Министерство за финансии

Од аспект на каматната структура на државниот долг, на крајот на првото тримесечје од 2025 година односот на фиксната и варијабилната каматна стапка изнесува 77,5:22,5 соодветно (Графикон 14). Од аспект на валутната композиција, долгот во домашна валута учествува со 34,5% во портфолиото на вкупниот државен долг, додека долгот деноминиран во странска валута учествува со 65,5%. Притоа, учеството на долгот во евра во вкупниот државен долг изнесува 60,6% (вклучувајќи ги и домашните државни хартии од вредност со девизна клаузула), на специјалните права за влечење 4,7%, на долгот во јапонски јени 0,2%, а на долгот деноминиран во американски долари 0,03%.

Графикон 14. Каматна структура (лево) и валутна структура (десно) на државниот долг во првото тримесечје од 2025 година

Во периодот јануари – јуни 2025 година, Министерството за финансии на редовна основа издаваше државни хартии од вредност на домашниот пазар, во согласност со календарот за издавање ДХВ.

Во текот на првото полугодие од 2025 година беа реализирани редовни ревизии на оценките на кредитниот рејтинг на државата од страна на агенциите за кредитен рејтинг „Фич“ и „Стандард и Пурс“.

- **Во јануари 2025 година**, Агенцијата за кредитен рејтинг „Стандард и Пурс“ го потврди кредитниот рејтинг на земјава на „ББ-“ со стабилен изглед. Агенцијата ја нотира определбата на Владата за сеопфатни реформи со цел забрзување на економскиот раст, зајакнување на административните капацитети, борба против корупцијата и зајакнување на владеењето на правото. Во извештајот Агенцијата наведува дека главен приоритет на Владата е стимулирање на економскиот раст и постигнување стапки на раст до 5% преку реализација на големи инфраструктурни проекти.

- **Во март 2025 година**, Агенцијата за кредитен рејтинг „Фич“ го потврди кредитниот рејтинг на земјава на „ББ+“ со стабилен изглед. Агенцијата нотира дека во 2024 година реалниот раст на БДП достигнал 2,8%, и покрај надворешните потешкотии, и дека е над проекциите како резултат на силната јавна потрошувачка и инвестициите.